
Лекція 3

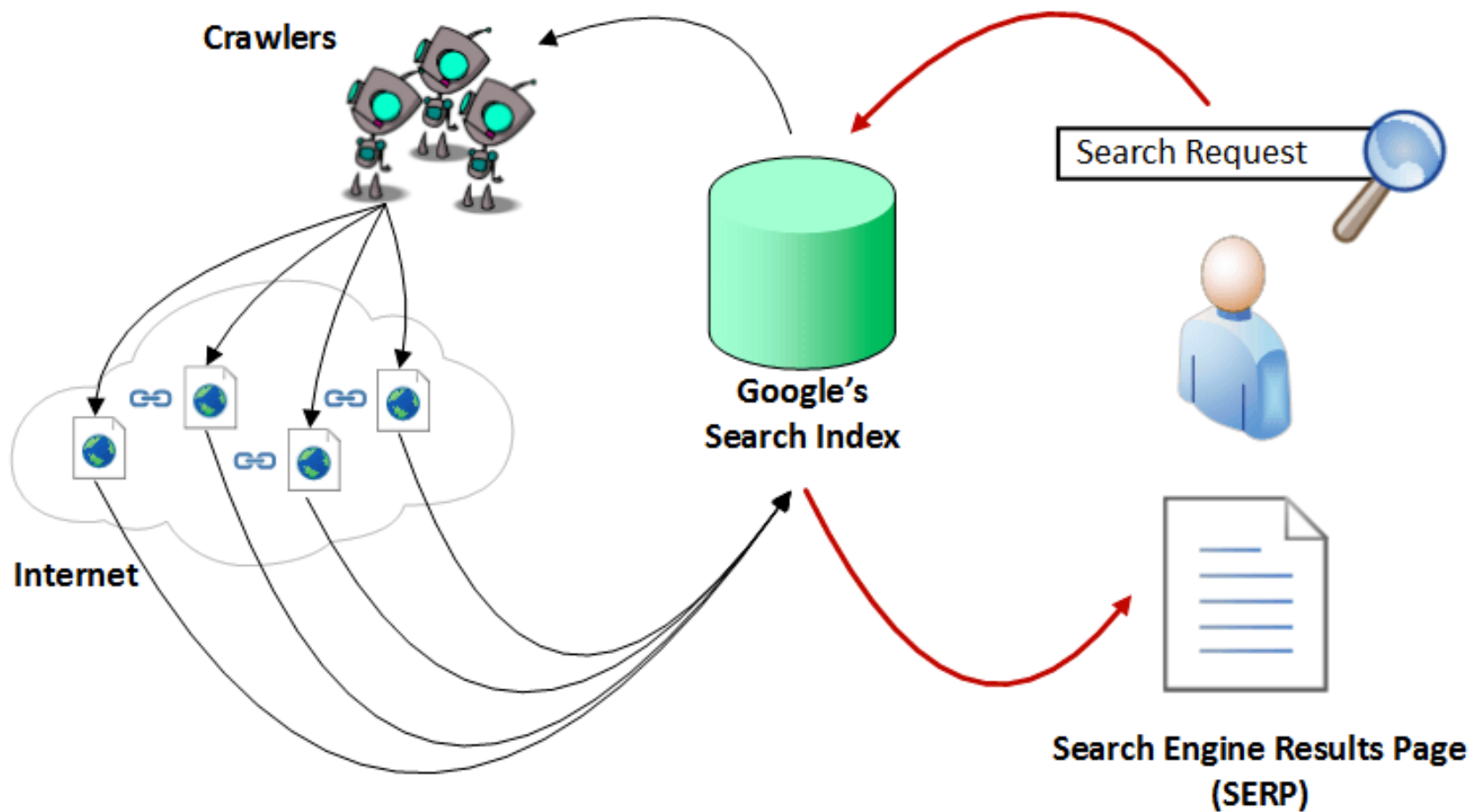
Моделі пошуку. Метакраулери.

Курс «Робота з інформаційними технологіями»

Яворський В.А.

Листопад 2017 рік

Схема процесу пошуку

Класичні моделі пошуку

- *Булева модель*
- *Векторно-просторова модель*
- *Ймовірнісна модель*

Припущення:

*Розгляд документів як множини окремих слів,
незалежних одне від одного - концепція «Bag of Words».*

Булева модель пошуку

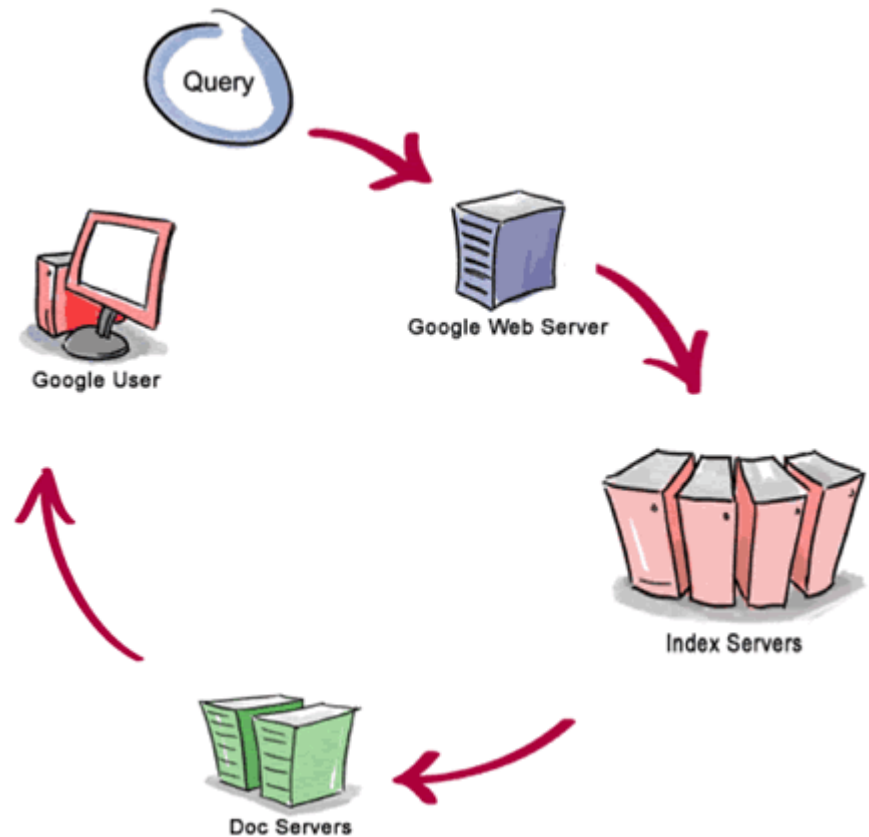
Запит - логічне вираження з операторами (AND, OR, NOT)

Склад таблиць з інвертованими списками:

- Тексти;
- Індеси на тексти;
- Словник унікальних слів;
- інверсна, що містить списки номерів документів, які відповідають певним словами.

Процес пошуку інформації в ІПС з інвертованими списками:

- Звернення до словника унікальних слів;
- Звернення до інверсної таблиці;
- Звернення до покажчиків на тексти;
- Звернення до текстової таблиці.

Векторно-просторова модель пошуку

Документ - описується вектором в деякому евклідовому просторі термінів. Кожному терміну зіставляється вага, яка характеризується частотою, місцем розташування, тематикою та інше.

Вага:

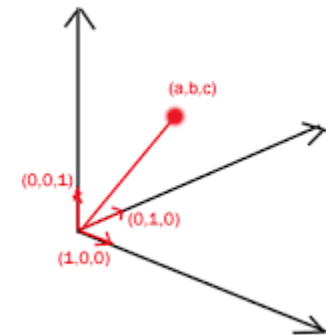
множимо на частоту появи терміну в документі
множимо на обернену величину кількості документів масиву, де зустрічається термін

Запит - також вектор в евклідовому просторі.

Близькість запиту документу – скалярний добуток.

Модель забезпечує:

- Обробку запитів без логічних обмежень їх довж
- Простоту реалізації режиму ПОСК подібних документів;
- Збереження результатів пошуку з можливістю виконання уточнюючого пошуку.

Ймовірнісна модель пошуку

- Беремо апріорні оцінки ймовірності того, що документ є релевантним - виходячи зі складу термінів.
- Отримуємо експертні оцінки користувачів, які визнають документ релевантним або нерелевантним.
- На кожному етапі ітерації, завдяки режиму зворотного зв'язку, визначаються документи, зазначених користувачем як такі що задовольняють його інформаційні потреби (є пертинентними).

Модель добре визначає новий спам по множині документів, які визначені користувачами як спам.

Недоліки класичних моделей

- **Булева модель** - невисока ефективність пошуку, жорсткий набір операторів, неможливість рангування.
- **Векторно-просторова модель** - пов'язана з розрахунком масивів високої розмірності, малоприматна для обробки великих масивів даних.
- **Ймовірнісна модель** - має низьку обчислювальну масштабованість, пов'язана з необхідністю постійного навчання системи.

Google використовує понад 200 факторів для визначення релевантності

Google- історія

[« Особиста інформація та конфіденційність](#)

Інформаційна панель Google

Щомісяця надсилати мені нагадування про перевірку активності в обліковому записі. [i](#)

[Розгорнути все](#)

Обліковий запис

Назва	Електронна адреса облікового запису ...	Керувати обліковим записом
Владимир Яворский	vlayar@gmail.com	Змінити пароль Пов'язані додатки та сайти

Android

Пристрої	Керувати активними пристроями
2	Пристрої в магазині Google Play

Blogger

Назва	Редагувати профіль Blogger
Владимир Яворский	Керувати блогами

Gmail

Бесіди	Остання бесіда	Налаштування
1 458	Последняя цена на товары со склада ...	Конфіденційність і безпека

Google+

Оцінки +1	Редагувати профіль
2	Редагувати кола Публікації

[https://www.google.com/
settings/activity/](https://www.google.com/settings/activity/)

[https://myaccount.google.
com/dashboard](https://myaccount.google.com/dashboard)

«Чорні» методи пошукового спаму

- Сторінка з великою частотою пошукового слова або словосполучення
- Прихований, дрібний і невидимий текст
приховані малюнки
- Автоматична переадресація
- Неадекватні ключові слова і опис
- Велика кількість однакових сторінок однієї тематики

«Чорні» методи пошукового спаму

- **flood** («затоплення» пошукової системи) - індексування сторінки під різними мережевими іменами
- Перевищення числа сторінок в заявці на індексацію пошуковими краулерами
- **Дорвей** (doorway pages) - сторінки, що містять розрізнені набори ключових слів на найрізноманітніші теми, створені для пошукових роботів.

«Чорні» методи пошукового спаму

- **Своппінг** (swapping) - оптимізація сторінок для досягнення верхніх позицій результатах пошуку з наступною заміною змісту
- **Клоакинг** (cloaking) - програмне забезпечення на сервері здатне розпізнавати роботів пошукових систем і підставляти їм не той зміст сторінок, яке побачать відвідувачі

не помітить пошуковий робот - помітять відвідувачі! І поскаржаться адмінам ...

«Сірі» методи пошукового спаму

- Сторінки з швидким оновленням
- Дзеркала сайту
- «Пошуково-активні» вхідні сторінки
- Мережі обміну посиланнями
- Багаторівневий маркетинг (MLM-технології)
- «Стратегічний» спам для індексу цитування

Оновлення алгоритмів пошуку Google 2011-2015 роки

Panda (лютий 2011)

значне поліпшення алгоритму пошуку, яке спрямоване на підвищення якості контенту веб-сайтів. Оригінальні сайти з авторським контентом в пошуковій системі повинні зайняти місце вище, ніж сторінки з низькою якістю, що повторюють те, що вже і так відомо або ж є копіями інших сайтів.

- вміст на сторінці повинен мати істотний обсяг >1500 слів;
- інформація, представлена на сайті повинна бути оригінальною. Якщо ви просто копіюєте вміст інших веб-ресурсів - Google покарає;
- оригінальність - для успішного просування контент має бути те, чого немає на інших сайтах;
- текст сайту повинен бути орфографічно і граматично правильним, зміст повинен відповідати описаним стандартам.

Оновлення алгоритмів пошуку Google

Page Layout (січень 2012)

Покарання сайтів, які використовують занадто багато реклами у верхній частині сторінки або роблять її надмірно агресивною, що відволікає від основного змісту (користувачам складно знайти потрібну інформацію і доводилося довго прокручувати сторінку вниз, велика кількість реклами заважає зручності засвоєння інформації).

Penguin (березень 2012)

Боротьба з пошуковим спамом. Сайти, які використовували спам-методи, були значно знижені в рейтингу або зовсім вилучені з нього. Здатність аналізувати кількість посилань.

Pirate (серпень 2012)

Зниження рейтингу сайтів, які порушують авторські права та інтелектуальну власність. Для оцінки цих порушень, Google використовує систему запитів про порушення авторських прав, засновану на Digital Millenium Copyright Act.

Оновлення алгоритмів пошуку Google

Exact Match Domain (EMD, вересень 2012)

Боротьба з доменами, схожими на MFA.

MFA (made-for-adsense) - домен, який створений спеціально для контекстно-медійної системи Google. Зазвичай такий домен призначений для якогось одного запиту (або сімейства запитів) і на ньому встановлений Google Adsense. Користувач, який потрапив на цей домен, не бачить нічого, крім реклами і або закриває сайт, або переходить далі по контекстному оголошенню.

Payday Loan (червень 2013)

Зменшення кількості сторінок, які містять переспамлені запити.

Приклад: вам потрібно купити двері. На запит Google видасть фотографії дверей. З них: 2-3 сторінки, де безпосередньо можна купити двері, 3-4 сайту компаній-виробників дверей і 2-3 сайту про те, як вибрати і поміняти двері. Якби не було оновлення Payday Loan, ви б побачили 15-20 запитів на одну тематику (наприклад, де купити двері).

Оновлення алгоритмів пошуку Google

Hummingbird (вересень 2013)

Аби повертати точні відповіді на запити із ключовими словами, Google інтерпретує наміри і контекст пошуку. Мета полягає в тому, щоб зрозуміти сенс пошукового запиту користувача і повертати відповідні результати. Це означає, що точні співпадіння ключових слів стають менш важливими на користь пошуку наміри.

Приклад: якщо ви вводите запит «погода», то навряд чи очікуєте отримати повне пояснення самого терміна, натомість отримаєте опис погодних умов.

Pigeon (липень 2014)

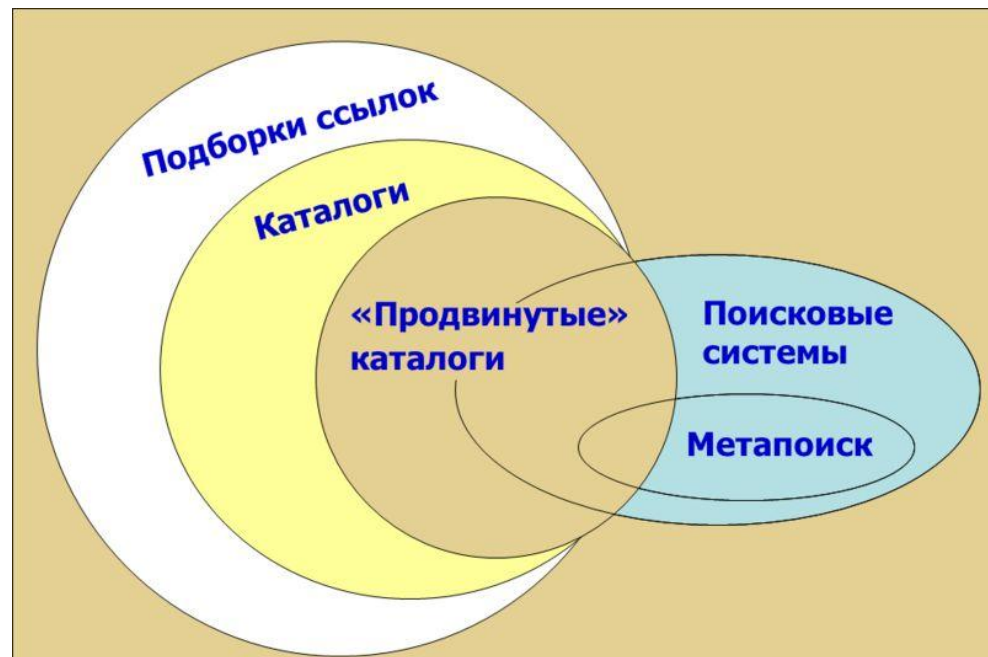
Геозалежний пошук. Відстань і місце розташування користувача є ключовими параметрами ранжування, аби забезпечити точність результату.

Mobilegeddon (квітень 2015)

Мобільний пошук. Google дає перевагу сторінкам, дружнім до мобільних пристроїв.

Типи пошукових систем

- Системи з пошуковими роботами
- Каталоги ресурсів (керовані людиною)
- Довідникові ресурси
- Локальні програми для пошуку в інтернеті
- Гібридні системи
- Метасистеми

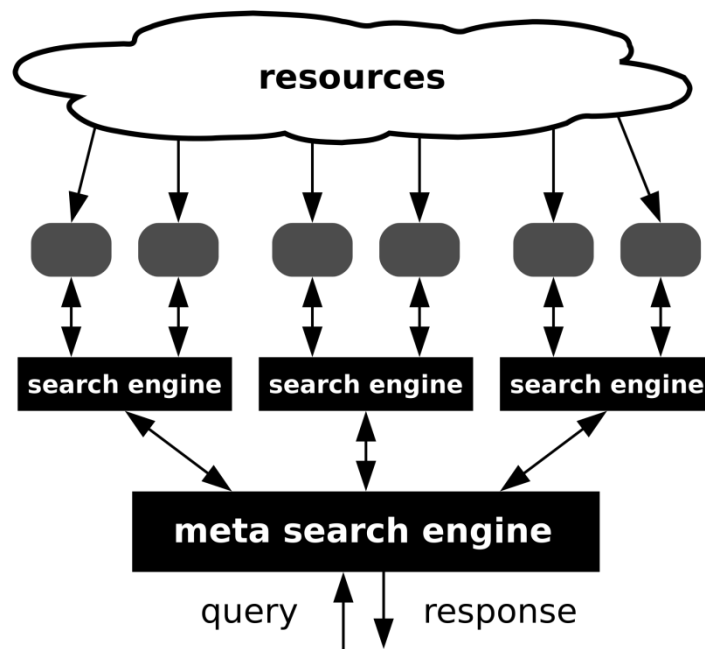
Веб-каталоги

- Принципово: в наповненні ресурсами беруть участь люди, а не автоматичні пошукові програми.
- Рекомендовано для першого знайомства з предметною областю
- Рекомендовано для пошуку по нечітким запитам
- Недоліки:
  - Слабка оперативність
  - Розмір баз
  - Відсутня єдина класифікація ресурсів і чіткі критерії віднесення до категорій

Метапошукові системи (searchbots, metacrawlers)

Замість свого пошуку та індексування інформації, метасистеми надсилають запити багатьом пошуковим ресурсам.

Метапошукові системи

<https://www.startpage.com/>

<https://www.ixquick.com/>

- Цільові ресурси з кількох пошукових систем
- анонімність серфінгу - комп'ютери клієнтів не зв'язуються з сайтами безпосередньо.
- Політика конфіденційності Startpage - IP-адреси, відомості про відвідувані портали, ключові терміни, куки не зберігаються. За це нагороджений першим Європейським Знаком Конфіденційності (EuroPriSe) 14 липня 2008 року

start
page by ixquick

Етапи метапошуку

- ✓ Не тільки пара сторінок з результатами різних пошукових систем
- ✓ Технологія кластеризації результатів пошуку

Етапи:

1. Пошук веб-сторінок по запиті;
2. Аналіз знайдених сторінок, знаходить додаткові ключові слова, які зустрічаються разом з термінами у запиті;
3. Підмножини сторінок в результаті аналізу оголошуються кластерами;
4. Визначення релевантності посилань і їх позиції в результатах кожного окремого кластера, посилання в межах кластера мають вищу ціну;
5. Рангування виділяє в кластерах корисні ресурси, яким при звичайному пошуку мало що «світить»

Nigma.ru

- Власний алгоритм кластеризації результатів
- Врахування специфіки російськомовних запитів
  - Пошук по різним словоформам, синонімам та узагальненим поняттям
  - Потужна система виправлення орфографічних помилок
- Автоматичне доповнення введених запитів та переклад
- Рішення математичних, хімічних рівнянь
- Структурована інформація по запиту

NiGMA.RU

интеллектуальная поисковая система

со **всеми** словами: с **точной** фразой:

с **любым** из слов: **без слов:**

на **сайте:** *Пример:*

[в Киеве \(Укра...](#) [Поисковики](#) [Язык](#)

- Yandex
- Google
- Rambler
- Bing
- Yahoo
- Altavista
- Nigma

адаптация

В найденном в Москве

50 результатов.

- [Официальный сайт - Адапт...](#)
«Адаптация» — казахстанская русскоязы...
[Читать дальше на Википедии →](#)
Сайт (рус.): [ermen.antimusic.ru](#)
Понравился поиск? Сделай Нигма.рф [поиски](#)
- [Адаптация все серии \(23.02.201...](#)
Хочу сегодня поделиться своим мнением
[Найти слова](#) | [livefilm.info/ser/67927-adapta](#)
- [Адаптация 11, 12 серия \(2017\) с...](#)
Смотреть онлайн **Адаптация** сериал ТНТ.
[Найти слова](#) | [kinoclips.tv/news/adaptacija](#)
- [Адаптация 12 серия \(сериал 201...](#)
Адаптация сериал ТНТ смотреть онлайн.
[Найти слова](#) | [kinoclips.tv/news/adaptacija](#)
- [Русский сериал Адаптация 1, 2...](#)
Американским властям следует оперативн...
разведки свидетельствуют...
[Найти слова](#) | [minizal.su/serialw3815-adapt](#)
- [Джон Уиндем | Адаптация](#)

адаптация

- [адаптация](#) Физиологическая адаптация [ru.wikipedia.org/...](#)
- [адаптация](#) детей к детскому саду [7va.ru/...](#)
- [адаптация](#) персонала [ru.wikipedia.org/...](#)
- [адаптация](#) это [ru.wikipedia.org/...](#)
- [адаптация](#) ребенка в детском саду [volgo-mame.ru/...](#)

Нигма.Справка

Биологическая адаптация (от лат. adaptatio — приспособление) — приспособление организма ко внешним условиям в процессе эволюции, включая морфофизиологическую и поведенческую составляющие. Адаптация может обеспечивать выживаемость в условиях конкретного местообитания, устойчивость к воздействию факторов абиотического и биологического характера, а также успех в конкуренции с

Фильтр

Как это помогает искать?

- адаптация это что такое
- адаптация определение
- сериал адаптация
- смотреть онлайн
- тнт все серии
- процесс
- понятие
- сериал адаптация 2017
- тнт смотреть онлайн
- адаптация все серии
- смотреть онлайн
- в хорошем качестве
- адаптации
- Русскоязычные сайты

Фильтровать

Со всеми: сбросить выбрать исключить

Вы не авторизованы

Ваше имя

[Регистрация](#)

[Напомнить?](#)

[Новости](#) | [Форум](#)

название	Адаптация
автор	Джон Уиндем

[Больше книг](#)

[Найти слова](#) | [lib.ru/NOFANT/UINDEM/26-23](#)

C₂H₅OH + CH₃COOH

В найденном в Киеве (Украи... Поисковики Язык Сортировка Настройки

54 млн. результатов.

Реакция:
(видео: [почему происходят химические реакции](#))

Реакция образования сложных эфиров

Условия:
В присутствии сильной кислоты. Реакция идёт до конца при наличии водоотнимающего агента (напр.

[Больше реакций](#)

Реакция:
CH3COOH + C2H5OH = CH3COOC2H5 + H2O

Реакция:
CH3COOC2H5 + H2O = CH3COOH + C2H5OH

Условия: В присутствии H⁺

[Список решаемых задач](#)

1. Ответы@Mail.Ru: [C₂H₅OH+CH₃COOH=](#) помогите пожалуйста))

C₂H₅OH+CH₃COOH = CH₃COOC₂H₅ (этилацетат) + H₂O. Следует указать что условием реакции этерификации является кислая среда! ...

[Найти слова](#) | [qvet.mail.ru/question/75713978](#) 951 6

log(x+10)*(20-x)=0

В найденном в Киеве (Украи... Поисковики Язык Сортировка Настройки

125 млн. результатов.

Дано:

$$\ln(x + 10) \cdot (20 - x) = 0$$

Скрыть Решение

1 ОДЗ уравнения:

$$x \in (-10, \infty)$$

2 Делаем преобразование левой части уравнения:

$$\ln(x + 10) \cdot (20 - x) = -(x - 20) \cdot \ln(x + 10)$$

3 Уравнение после преобразования:

$$-(x - 20) \cdot \ln(x + 10) = 0$$

4 Решаем уравнение:

$$x = 20$$

5 Решаем уравнение:

$$-x = 9$$

6 Возможные решения:

$$-9;$$

$$20;$$

Ответ: (Решение уравнения с учётом ОДЗ)

$$x = -9,$$

$$x = 20$$

[Что это такое?](#) [Список решаемых задач](#) [Пожаловаться](#)

Табличный Nigma-поиск

[Интернет](#) [Картинки](#) [Книги](#) [Музыка](#) [Математика](#) [Мини-игры](#)

[Расширенный поиск](#)

Категория : Радиостанции, Класс : Радиостанции

Найти!

В найденном

в Киеве (Украи...

Поисковики

Язык

Сортировка

Настройки

92 статьи.

Регион поиска : **Киев** → [искать во всех регионах](#)

Исходный запрос : **радиостанции**

Показана таблица : **Радиостанции** → [искать по всем категориям](#)

Для перехода к другим таблицам используйте фильтр слева.
Например, [Телеканалы](#) из категории **радиостанции**.

[Распечатать](#) | [Скачать таблицу](#) | [Ещё колонки](#) ↓

Статья	On-line трансляция	×	Веб-сайт	×	Владелец	×	Время вещания	×
100.9 FM					«Румедиа»			
Best-FM			best-fm.ru		News Media Radio Group			
Business FM			www.radio.businessfm.ru		Аркадий Гайдамак			
Deutsche Welle	аудио видео		www.dw-world.de		ARD			
DFM			dfm.ru		«Русская Медиагруппа»			
Heart FM			heartfm.ru		ФГУП ГТРК Алтай			
Love Radio			http://www.loveradio.ru/		«Медиа холд»			
MAXIMUM	http://www.maximum.ru/online/		http://maximum.ru/		Холдинг «Русская Медиагруппа»			
Megapolis FM			megapolisfm.ru					

Результаты поиска ограничены. [Отменить ограничения](#).

Табличний Нігма-пошук

[Интернет](#) [Картинки](#) [Книги](#) [Музыка](#) [Математика](#) [Мини-игры](#)

википедия торрент

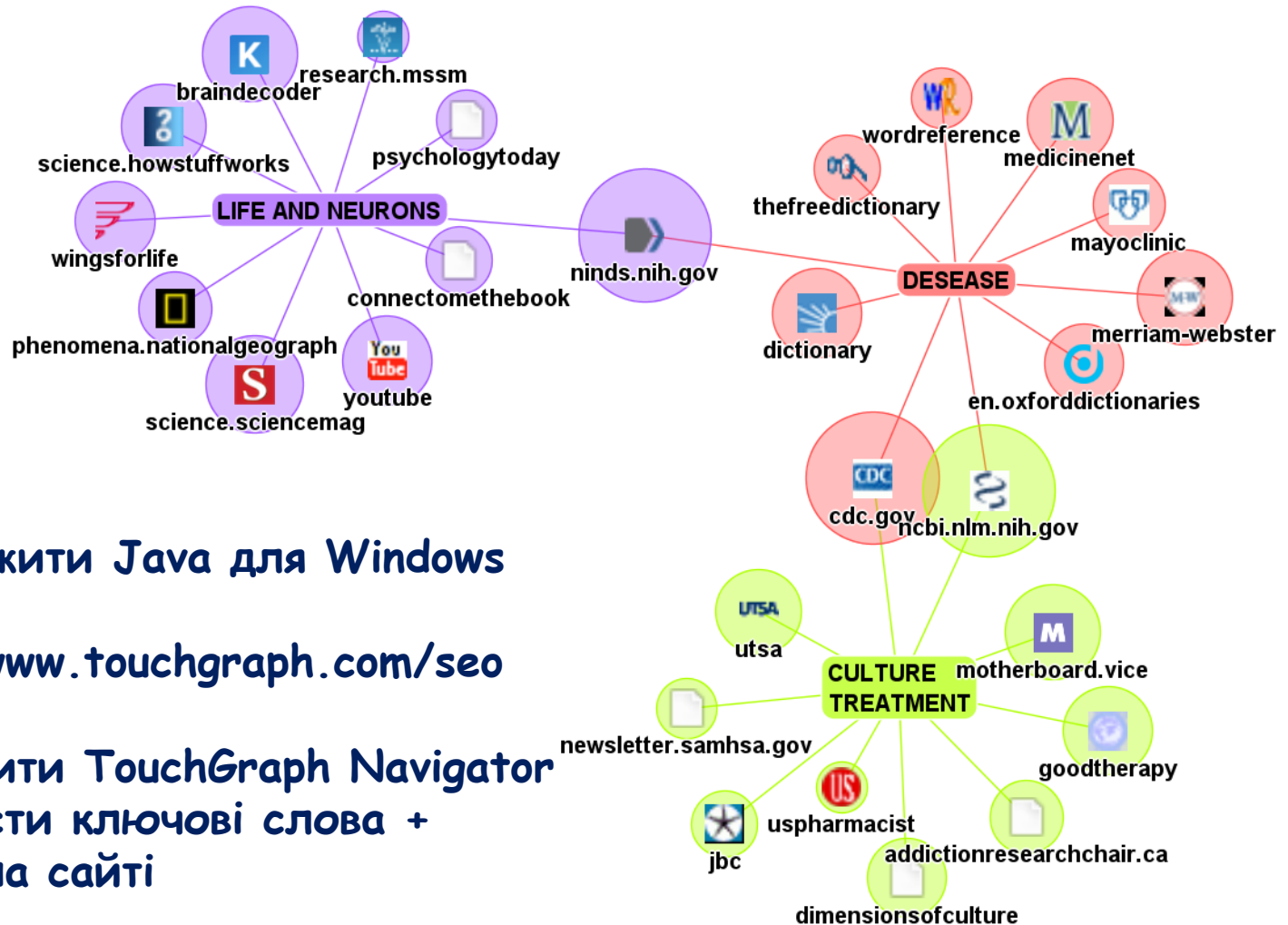
В найденном в Киеве (Украи...

15 торрентов.

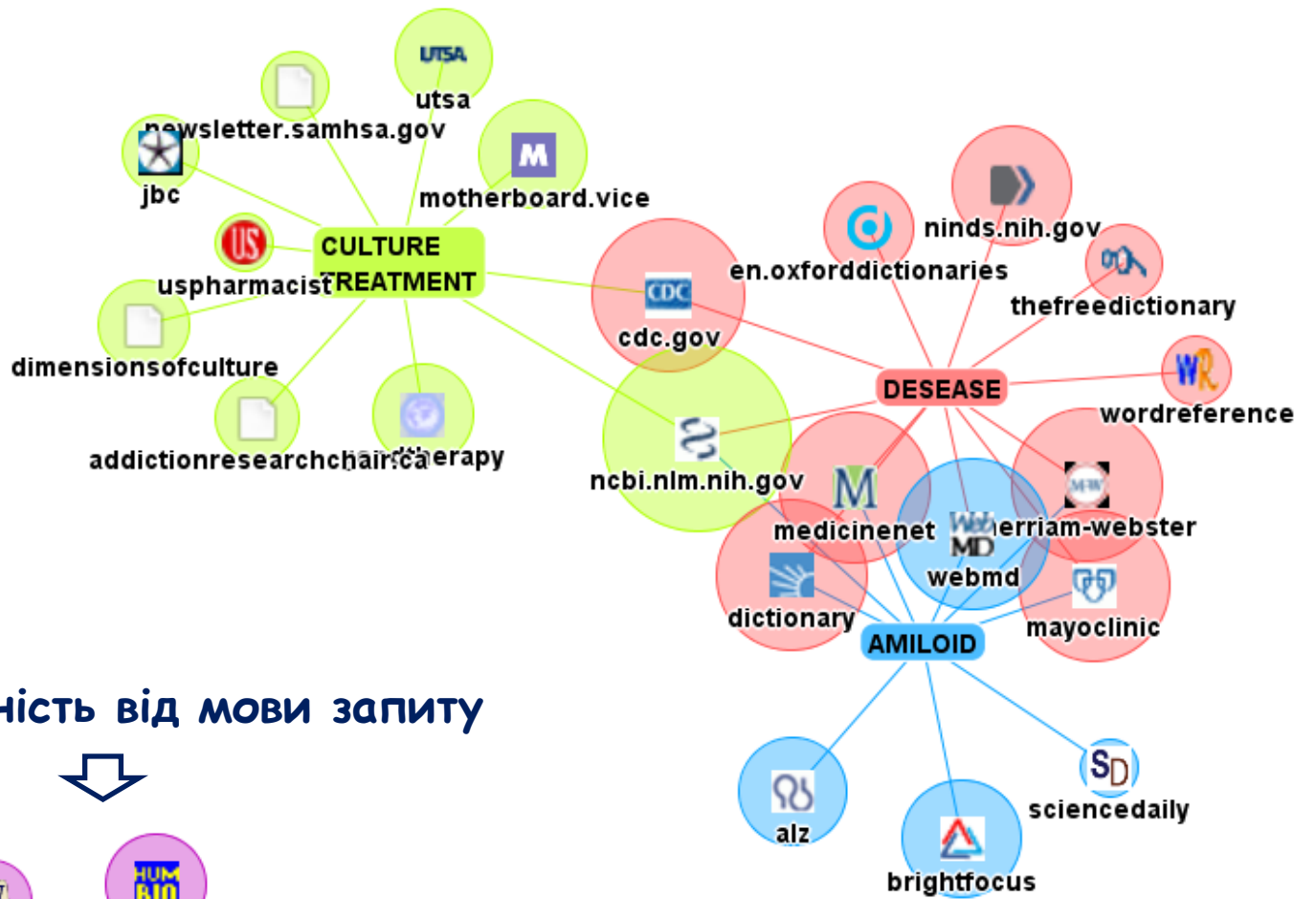
Показаны **только** торренты [показать все результаты](#)

Название	Размер	↑ Раздают	↓ Качают
Русская Википедия на 03.07.2010 Русская Википедия на 03.07.2010 (разбитая на 2 файла для запуска при недостатке оперативы) torrentino.com→	799.1 Мб	0	0
Русская Википедия от 27.09.2010 Русская Википедия от 27.09.2010 [WM] torrentino.com→	880.1 Мб	0	0
Русская Википедия Оффлайн - от 08.03.2012 Russian Wikipedia Offline / Русская Википедия Оффлайн - от 08.03.2012 [2012, RU] - WikiTaxi ver. 1.3.0 [2012] torrentino.com→	2.9 Гб	0	0
Русская Википедия Оффлайн / Russian Wikipedia Offline от 2012.08.11 для DictViewer 2.0 Русская Википедия Оффлайн / Russian Wikipedia Offline от 2012.08.11 для DictViewer 2.0 [WM 6.x, RUS + ENG] torrentino.com→	2.9 Гб	0	0
Русская Википедия Оффлайн / Russian Wikipedia Offline дамп ZD, от 2013.02.06 для Dictan, Dict Русская Википедия Оффлайн / Russian Wikipedia Offline дамп ZD, от 2013.02.06 для Dictan, Dict [Android, WM 6.x, Windows 7, XP, RUS + ENG] torrentino.com→	1.8 Гб	3	0
Украинская Википедия Оффлайн - от 07.12.2012 - WikiTaxi ver. 1.3.0 Ukrainian Wikipedia Offline / Украинская Википедия Оффлайн - от 07.12.2012 - WikiTaxi ver. 1.3.0 [2012, UK] torrentino.com→	1.2 Гб	0	0
[Справочник] Русская Википедия от 01.06.11 [WM2003-6.x, RUS]	1.2 Гб	0	0

Візуальні пошукові системи

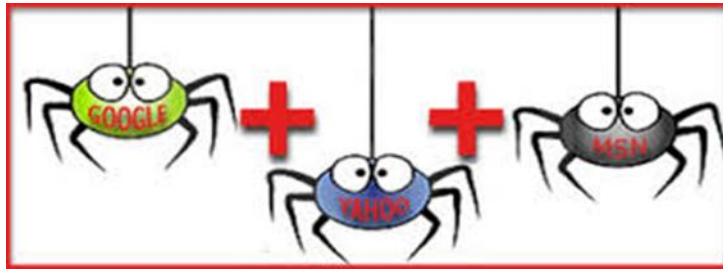

- Завантажити Java для Windows
- <http://www.touchgraph.com/se0>
- Встановити TouchGraph Navigator або ввести ключові слова + запуск на сайті

Висока залежність від мови запиту

Завдання:

- 1. Створити інтелект-карту сайтів, які містять інформацію по Вашій темі дисертаційної роботи**
  - Підготувати ключові слова
  - Налаштувати візуальну пошукову метасистему
  - Провести пошук по кільком варіантам, обрати найкраще
  - Зберегти зображення та надіслати jva@biph.kiev.ua